

Det Internationale Kulturpanels strategiske handlingsplan 2011-2013

I juni 2010 fremlagde regeringen sin *strategi for styrket internationalisering af dansk kulturliv*, som har til formål at øge kulturudvekslingen med udlandet og styrke internationaliseringen af dansk kulturliv. Det Internationale Kulturpanel har til opgave at følge op på regeringsstrategien og har til dette formål udarbejdet denne strategiske handlingsplan for perioden 2011-2013.

Visionen for Danmarks kulturudveksling med udlandet i en globaliseret verden er, at Danmark med sin egen kultur og kulturarv som bagage åbent skal møde verden, sætte sit præg internationalt og lade sig inspirere af andre lande.

Med denne vision for øje tjener international kulturudveksling en række forskellige formål: Den internationale kulturudveksling yder for det første et bidrag til udvikling og fornyelse af dansk kunst og kultur. Samspil med omverdenen er en væsentlig forudsætning for udvikling. For det andet er kultur et vigtigt led i markedsføringen af Danmark som land. Kulturen kan især være med til at tegne et billede af Danmark som en åben, troværdig, fri og kreativ nation, der kan tiltrække interesse for landet i form af f.eks. turister, arbejdskraft og investeringer og underbygge markedsføringen af danske produkter. For det tredje kan kulturudvekslingen bidrage til at fremme eksporten, herunder afsætning til udlandet af dansk musik, film, arkitektur, design og kunsthåndværk. Og endelig kan den bidrage til at fremme dialog, gensidig forståelse og respekt mellem Danmark og andre landes kulturer og mellem forskellige kulturer i Danmark.

For at realisere målet om at øge kulturudvekslingen og styrke internationaliseringen af dansk kulturliv er det helt nødvendigt, at indsatserne får mere gennemslagskraft, og at de samlede ressourcer og kompetencer bliver brugt mere effektivt og fokuseret. Nedsættelsen af Det Internationale Kulturpanel er en meget væsentlig del af arbejdet med at fremme en struktur og organisering af kulturudvekslingen, der får alle centrale aktører til at trække i samme retning og berige hinanden, samtidig med at mangfoldigheden og rigdommen på området fastholdes. Konkret kan det f.eks. give sig udtryk i forbindelse med statsbesøg og erhvervsfremstød i udlandet, hvor kultur og erhverv gensidigt kan berige hinanden

*Det Internationale Kulturpanel*¹ er et overordnet forpligtende samarbejdsforum med repræsentanter for ministerier og en række centrale kunst- og kulturfaglige aktører, der

¹ Det Internationale Kulturpanels medlemmer er: Statens Kunstråd, Det Danske Kulturinstitut, Dansk Arkitektur Center, Dansk Design Center, Det Danske Filminstitut, Danish Crafts, Center for Kultur og Udvikling, Kulturarvsstyrelsen, Kunststyrelsen, Udenrigsministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet og Kulturministeriet.

arbejder med kulturudveksling og med at profilere dansk kultur i udlandet. Den strategiske handlingsplan fokuserer aktørernes indsats inden for en række udvalgte temaer og geografiske områder i perioden 2011-2013.

Handlingsplanen udgør således en bindende overordnet ramme for aktørernes kulturudveksling. Det er imidlertid ikke meningen, at samtlige af institutionernes udvekslingsaktiviteter med udlandet skal kunne rummes inden for rammen. De kunst- og kulturfaglige aktører skal naturligvis fortsat varetage deres internationale opgaver inden for den enkelte institutions fagspecifikke logik og ansvarsområde. I Statens Kunstråds tilfælde kan handlingsplanen af hensyn til armslængdeprincippet ikke i samme omfang være bindende som for de øvrige aktører.

Kulturpanelets handlingsplan har to funktioner: Dels giver den pejlemærker for centrale aktørers og institutioners prioritering af de kommende indsatser, ligesom den fungerer som udgangspunkt for dialogen mellem de respektive ministerier og øvrige aktører i udformning af resultatkontrakter, rammeaftaler og handlingsplaner. Dels er den et udgangspunkt for koordinering og videndeling mellem aktørerne og for iværksættelsen af konkrete fælles indsatser og samarbejdsprojekter.

Fælles indsatsområder for den internationale kulturudveksling 2011-2013

Det Internationale Kulturpanels strategiske handlingsplan er gældende for perioden 2011-2013 og fastlægger fælles prioriterede indsatsområder for Danmarks internationale kulturudveksling for perioden. Kulturpanelet følger løbende op på handlingsplanen, bl.a. gennem konkrete 1-årige arbejdsprogrammer.

Det Internationale Kulturpanel finder det afgørende, at de aktiviteter, der gennemføres inden for handlingsplanens rammer, har et fokus; dels på de kunstfaglige aktører og deres langsigtede netværksinteresser, dels på de mulige synergier, der kan opnås gennem forudgående koordinering og planlægning mellem såvel de forskellige kunstarter som mellem de relevante erhvervsorganisationer og udenrigstjenesten. Herved skabes grundlaget for den kvalitet og gennemslagskraft, som er afgørende for opbygning af de langsigtede faglige og kommercielle succeser, som dansk kunst- og erhvervsliv har brug for.

Kulturpanelet har i perioden valgt at fokusere på en række indsatsområder og metodiske prioriteringer, som samlet set styrker mulighederne for at opfylde den internationale kulturudvekslings fire overordnede formål. Samtidig har handlingsplanens indsatsområder en god sammenhæng med de indsatser og aktiviteter, som er under planlægning af de involverede organisationer og institutioner. Endelig er der lagt vægt på, at mange af indsatsområderne har sammenhæng med andre væsentlige overordnede indsatser. Det gælder regeringens såkaldte landestrategier, dvs. de strategier, som Udenrigsministeriet varetager for det generelle samarbejde med enkeltlande, samt Hand-

lingsplanen for offensiv global markedsføring (OGM), hvor der de kommende 2 år fokuseres på 5 indsatsområder med aktiviteter, som skal tiltrække talent til Danmark, styrke grøn turisme, sikre fortsat eksportfremme og tiltrækning af investeringer til Danmark samt øge kendskabet til Danmark som design- og arkitekturation, og hvor Markedsføringsfonden skal bidrage til at tiltrække og understøtte begivenheder, der markedsfører Danmark i udlandet. Kulturpanelets handlingsplan har endvidere sammenhæng med den værdibaserede branding af Danmark som rejsemål via VisitDenmark, hvor kulturen spiller en vigtig rolle i tiltrækningen af nye turister.

Tematiske indsatsområder

Fokuseringen på de valgte tematiske indsatsområder skal ses i sammenhæng med den overordnede fortælling om Danmark, der handler om de værdier i den danske samfundsmodel, som vi gerne vil være kendt for. Det omfatter værdier som *ansvarlighed*, *respekt*, *”concerned people”* og *”human development”* (herunder menneskerettigheder). Kulturen og kreativiteten kan give netop disse værdier klare og formidlende udtryk gennem nye fortællinger om Danmark – og kan bidrage til at skabe dialog og debat samt til at påvirke vore holdninger og adfærd på væsentlige områder i samfundet. Kunsten og kulturen har med andre ord historisk set været væsentlige bærere af nye indsigter og dermed også været dialogskabende formidlere, ligesom kunsten og kulturen vil være det fremover.

Med fortællinger om Danmark gennem kunst og kulturarv set i samtidens lys kan Danmark bidrage med noget særligt i dialogen og udvekslingen med andre kulturer. De billeder, der i forvejen findes af Danmark i vores omverden, ændrer sig kun meget langsomt. Gennem konkrete eksempler og projekter og positive fortællinger kan vi vise, hvilke værdier vi gerne vil kendes og stå for. Kunstneren eller det kreativt skabende individ får i kraft af sin ofte kompromisløse indstilling og høje kvalitetssans – og kritiske blik – ofte rollen som banebrydende figur og kommer således også ofte til at fungere som katalysatorer i dannelsen af de nye billeder af Danmark.

Det Internationale Kulturpanel har for de kommende 3 år valgt at fokusere det strategiske samarbejde om den internationale kulturudveksling på følgende temaer, som hver på deres måde kan bidrage til fortællingen om de værdier, Danmark gerne vil kendes for:

- Bæredygtighed
- Børne- og ungekultur

På begge de valgte tematiske indsatsområder har Danmark nogle væsentlige kvaliteter at byde på, som har udviklet sig gennem mange år. Samtidig er der også på begge områder behov for nytænkning og et stærkt fokus, hvis Danmark også i fremtiden skal være et land, man i international sammenhæng vender sig til, når man vil have den højeste kvalitet og ekspertise på disse områder:

Indsatsområde 1: Bæredygtighed

Bæredygtighed er i forhold til de globale klimamæssige, økologiske og sociale udfordringer, verden står over for, et uomgængeligt tema, der i stigende grad vil præge dagsordenen internationalt. Danmark har fået stor konkurrence fra andre lande på dele af bæredygtighedsområdet (f.eks. med hensyn til bæredygtige energiløsninger). Men Danmark har fortsat en række styrkepositioner på området – et eksempel herpå er dansk arkitekturs udvikling af bæredygtige løsninger i byggeriet – som vi bør arbejde på at udbygge som et åbent og dialogorienteret land, der bestræber sig på at finde bæredygtige løsninger i dialog med omverdenen.

Bæredygtighed er en væsentlig del af dansk virksomhedskultur – integreret i virksomhedernes måde at drive forretning på, f. eks i produktdesign og procesudvikling, er bæredygtighed med til at øge danske virksomheders konkurrenceevne.

Kunstnere og kulturaktører kan i forhold til bæredygtighed skabe debat og være dagsordensættende, kommunikere og formidle, udforme og designe konkrete bæredygtige løsninger.

Hvis danske kulturaktører mere målrettet integrerer bæredygtighed i deres strategier, vil de kunne bidrage til, at Danmark også fremover får mulighed for at sætte dagsordenen. Dette vil tilmed kunne skabe en ”konkurrencefordel” for landet. Der er tale om et langsigtet fokus på holdning og kvalitet, som har god sammenhæng med ønskerne om at profilere værdierne om ansvarlighed, respekt og human development og kulturens bidrag hertil.

Som illustrative eksempler på nogle af de projekter og andre aktiviteter, som Det Internationale Kulturpanels parter vil arbejde med under temaet bæredygtighed, kan nævnes:

- *INDEX: 2011. Design to Improve Life.* INDEX er en nonprofitorganisation baseret i Danmark, som har en række private offentlige partnere, bl.a. Dansk Design Center. *INDEX: Award* er verdens største designpris og adskiller sig fra andre designpriser ved at fokusere på design, der løser udfordringer og problemer i menneskers daglige liv rundt omkring på kloden.
- *Dansk deltagelse ved Verdensudstillingen EXPO 2012 i Yesou, Sydkorea under temaet ”The living Sea and Ocean”.* Danmark fortsætter sit engagement ved EXPO 2010 i Shanghai med deltagelse ved den næste EXPO, som afholdes i Sydkorea i 2012. Deltagelsen finansieres og udarbejdes i samarbejde med Grundfos, Vestas, Mærsk og Lego.
- Det Danske Kulturinstituts projekt *Culture Futures*, der fremmer en proaktiv kulturdagsorden for bæredygtighed i byer/regioner verden over gennem et internationalt samarbejde med kulturinstitutioner og byerne i C40-samarbejdet. Projektet har gennem konferencer og workshops fokus på institutionernes egen praksis.

- Dansk Arkitektur Centers udstilling "*Building Sustainable Communities*" viser, hvordan arkitekter, planlæggere og ingeniører er med til at skabe bæredygtige løsninger og værdige livsbetingelser for mennesker i hele verden.
- På kulturbevaringsområdet er Danmark et foregangsland i forhold til etablering af *lavenergimagasiner* til forsvarlig, sikker og CO2-neutral bevaring af kulturarven. Eksempler herpå er magasinerne i Vejle, Ribe, Randers og Ugerløse.

Der vil i Kulturpanelets regi blive nedsat en arbejdsgruppe, som skal uddybe og præcisere temaet bæredygtighed og foreslå kommende samarbejdsprojekter på området.

Indsatsområde 2: Børne- og ungekultur

Børnene er "first movers" – det er her, fremtiden starter – og Danmark har internationalt en række styrkepositioner, når det gælder børne- og ungekultur. Vi er gode til at skabe netværk og gensidig inspiration på tværs af sektorer, og vi har noget særligt at byde på i det autentiske og skabende møde mellem børn og kunst (i øjenhøjde). Endelig uddanner vi formidlere inden for kunst og kultur, som er specialiserede i at formidle til børn, hvor "den danske model for børns møde med kunsten: at opleve kunsten, at lære at forstå den og at prøve at skabe kunst", er kernen.

Børnekulturen har relevans for samtlige af kulturudvekslingens hovedformål, og på dette område har Danmark nogle kvaliteter at byde på, som har udviklet sig over mange år. Samtidig er der behov for et stærkt fokus på dette område, hvis Danmark også i fremtiden skal være et land, man i international sammenhæng vender sig til, når man vil have den højeste kvalitet og ekspertise på området.

Som illustrative eksempler på nogle af de projekter og andre aktiviteter, som Det Internationale Kulturpanels parter vil arbejde med under temaet børne- og ungekultur, kan nævnes:

- Det Danske Filminstituts projekt *Film X on the Road*, der omfatter et mobilt filmstudie, hvor børn og unge selv kan lave film. Projektet har bl.a. været i London og Damaskus. Film X udvikler sig hele tiden og bliver til nye konkrete projekter i nye lande. F.eks. indgår Film X i et kommende samarbejde mellem Center for Kultur og Udvikling og Det Danske Filminstitut i Uganda om film for unge.
- I maj 2011 afholdes ASSITEJ verdenskongres for børneteater i København og Malmø. Her mødes professionelle scenekunstaktører og udveksler erfaringer med internationalt arbejde. Samtidig er der tale om en af verdens største scenekunsthøjtider for børn og unge. Projektet har en bred vifte af offentlige og private samarbejdspartnere og sponsorer og støttes af såvel Statens Kunstråds Scenekunststudvalg som Markedsføringsfonden og Nordisk Ministerråd.
- Betty Nansen Teatrets C:NTACT-projekt samarbejder med Center for Kultur og Udvikling om arbejdet med unges fortællinger i Mellemøsten, bl.a. i Ramallah.

- Børnekulturens Netværk vil gøre sin inspirationsbog om arkitektur og design for børn og unge: BØRN RUM FORM tilgængelig for et internationalt publikum gennem oversættelse af udvalgte afsnit af bogen til engelsk.

Børne- og ungekultur vil i videst muligt omfang blive integreret i de fælles projekter, som Kulturpanelet eller parterne iværksætter. Panelet vil endvidere sikre vidensopsamling og videndeling om erfaringer med at skabe samarbejdsrelationer og profilere dansk børne- og ungekultur i udlandet.

Geografiske indsatsområder

Europa har været og vil fortsat være det geografiske kerneområde og den dominerende platform for Danmarks kulturudveksling – ikke mindst gennem de danske repræsentationer og Det Danske Kulturinstituts afdelinger i de enkelte lande. Samtidig indgår Danmark i det strategiske samarbejde i EU og Nordisk Ministerråd. I en strategisk handlingsplan er der imidlertid behov for at udvide indsatsens radius og kigge ud over de hidtidige grænser, og det er Kulturpanelets vurdering og intention, at implementeringen af den strategiske handlingsplan på sigt vil rykke en del af fokus fra Europa til de i strategien udvalgte geografiske indsatsområder.

Det Internationale Kulturpanel har de kommende tre år valgt at fokusere det strategiske samarbejde om den internationale kulturudveksling på de to følgende geografiskbaserede indsatsområder:

- BRIKS-landene – defineret som Brasilien, Rusland, Indien, Kina og Sydafrika
- Mellemøsten

Begge geografiske områder er meget interessante indsatsområder for kulturudveksling, men delvist af forskellige årsager. BRIKS-landene er interessante, fordi det er nye vækstområder, og fordi landene rummer nye vigtige markeder for danske kulturprodukter, ligesom de enkelte lande hver især har stærke kulturer, som vi kan inspireres af. I forhold til Mellemøsten vil kulturudvekslingen være præget af, at meget forskellige kulturer og grundlæggende værdier støder sammen – et sammenstød som i dag påvirker hele verden. Der bør derfor være et særligt fokus på relationsopbygning gennem public diplomacy-indsatser og interkulturel dialog mellem Danmark og denne del af verden med det udtalte formål at bane vejen for en større gensidig forståelse. Samtidig er Mellemøsten et vigtigt mål for udveksling af kultur, der pga. den kulturelle rigdom, som findes i regionen, udgør en væsentlig inspirationskilde såvel historisk som i dag.

Indsatsområde 3: BRIKS-landene: **Brasilien, Rusland, Indien, Kina og Sydafrika**

BRIKS-landene er kendetegnet ved på den ene side at rumme store kulturelle og geografiske forskelle. På den anden side ved som individuelle lande hver især at være identificerbare og for dansk kunst stimulerende kulturer og attraktive kommercielle markeder.

Kulturpanelet mener, at det med baggrund i de forskellige kulturinstitutioners interesse og forventede aktiviteter i BRIKS-landene samt Udenrigsministeriets strategipapirer for landene og heraf forventede markedsføringsindsatser inden for strategiperioden er helt afgørende at fokusere massivt på Brasilien, Rusland, Indien, Kina og Sydafrika i den kommende årrække. Landenes størrelse og kulturer rummer en række muligheder for danske satsninger, men giver samtidig udfordringer for et lille land som Danmark med hensyn til at opnå gennemslagskraft kulturelt, udenrigspolitisk og økonomisk. Alligevel vurderer Kulturpanelet, at perspektiverne i at fokusere indsatsen på BRIKS-landene overstiger udfordringerne i forhold til denne gruppe af markante nye vækstlande.

Som illustrative eksempler på nogle af de projekter og andre aktiviteter rettet mod et eller flere BRIKS-lande, som Det Internationale Kulturpanels parter vil arbejde med, kan nævnes:

- Statens Kunstråds Internationale Billedkunstudvalg vil muliggøre residencyophold for danske kunstnere i Brasilien i samarbejde med den brasilianske kunstorganisation Capacete. Dette afføder bl.a. en række mindre billedkunstprojekter.
- Udenrigsministeriet ved Eksportrådet vil bidrage til at sikre synergi mellem erhvervsfremstød og kulturprodukter og kulturelle aktiviteter i forbindelse med større officielle besøg, hvis det giver merværdi for virksomhederne. Udenrigsministeriet / Eksportrådet, Dansk Industri, Landbrug og Fødevarer samt Kunststyrelsen er sammen ved at udvikle rammekoncept herfor i forbindelse med kronprinsparrets besøg i Australien. Der vil efterfølgende på baggrund af en evaluering blive taget stilling til, hvorvidt konceptet mere generelt kan udvides til fremtidige officielle besøg hvor erhverv og kultur indgår i programmet.
- Det Danske Kulturinstitut vil forberede og søge samarbejde med panelets øvrige aktører om TALK: Dansk-Russisk Kulturår 2013. Der er tale om et dialogprojekt, der fokuserer på de moderne kompetencer og styrker i de to lande og vil skabe netværk mellem danskere og russere inden for kunst, kultur, erhvervsliv, offentlig administration, uddannelse og forskning.
- Danish Crafts' og Kunststyrelsen samarbejder med den kinesiske museumsforvaltning og Den Forbudte By i Beijing om at udvikle nye produkter til museumsbutikker i Kina. Planen er at sende 5 danske designere til Den Forbudte By med henblik på at producere nye tidssvarende produkter ved at inddrage de danske designeres/kunsthåndværkeres kompetencer i en fortolkning af den kinesiske tradition.
- Kulturministeriet og Udenrigsministeriet er ved at forhandle en kulturaftale (Memorandum of Understanding) med det sydafrikanske kulturministerium på plads.
- Statens Kunstråds Internationale Billedkunstudvalg vil stå for et besøgsprogram for højtprofilerede museumsfolk og kuratorer fra Kina i foråret 2011.

Der vil i Kulturpanelets regi blive nedsat en arbejdsgruppe, der skal skabe transparens, videndeling, koordinering og synergi med henblik på kvalitet og gennemslagskraft i de samarbejdsprojekter, der gennemføres inden for BRIKS-rammen. Gruppen skal løbende vurdere behovet for at iværksætte landespecifikke samarbejdsprojekter f.eks. i relation til det påbegyndte kultursamarbejde med Sydafrika eller i relation til Det Danske Kulturinstituts initiativ Dansk Russisk Kulturår 2013.

Indsatsområde 4: Mellemøsten

Mellemøsten er en kulturelt mangfoldig region med endog meget store forskelle i de kunstfaglige såvel som i de kommercielle kulturer. Kulturpanelet finder det afgørende, at dansk kunstliv og tilhørende institutioner anerkender det meget høje kulturelle niveau, som Mellemøsten op gennem historien har haft, og som væsentlige landeaktører og institutioner i regionen fortsat opretholder og udvikler. Det er derfor panelets vurdering, at Mellemøsten i særlig grad satser på en tostrengt udvikling, der har henholdsvis økonomisk vækst og kulturliv som hovedelementer, samtidig med at der i visse lande er indledt en demokratiseringsproces. I Den Persiske Golf gennemføres der massive investeringer i nye kulturbygninger og institutioner og nye eventformer som film-, litteratur- og kunstfestivaler samt biennaler og symposier. Dette er et eksempel på, at det er i lande i Mellemøsten, at der i disse år set på verdensplan investeres flest penge pr. indbygger i udvikling af nye kunst- og kulturfremmende initiativer. Men dette dækker som nævnt kun den ene ende af skalaen i en region med store forskelle og variationer fra land til land.

Indhold, rammer og metoder i de nye mellemøstlige museer, festivaler og institutioner ligner i væsentlig grad de tilsvarende europæiske, og det bør bruges strategisk aktivt. Dels til at bakke op om og indgå i opbygningsfaser gennem konkrete samarbejder og events. Dels til at udvikle nye langsigtede platforme for interkulturel dialog og udveksling i regionen med henblik på kulturel forståelse, og at bidrage til demokratiopbygning, samt med henblik på kommercielle succeser. De begrænsede midler taget i betragtning finder panelet det helt afgørende, at Danmark udbygger de allerede etablerede platforme i regionen, inklusive de danske repræsentationer.

Som illustrative eksempler på nogle af de projekter og andre aktiviteter rettet mod et eller flere lande i Mellemøsten, som Det Internationale Kulturpanels parter vil arbejde med, kan nævnes:

- Udenrigsministeriet vil bl.a. i samarbejde med Center for Kultur og Udvikling videreføre det tidligere Arabiske Initiativ i en ny form, der har fået titlen Partnerskab for Dialog og Reform. Initiativet har til formål at skabe grundlag for styrket dialog, forståelse og samarbejde mellem Danmark og den arabiske verden og støtte eksisterende lokale reformprocesser i Mellemøsten og Nordafrika samt at fremme israelsk-arabisk dialog.
- Statens Kunstråd og Kunststyrelsen vil iværksætte besøgs- og researchprogrammer samt residencies for danske og mellemøstlige kunstnere og kulturformidlere.

- Dansk Arkitektur Center vil forberede den danske deltagelse i den internationale byggesmesse City Scape i Abu Dhabi i 2012.
- Center for Kultur og Udvikling vil forberede den danske deltagelse i Amman International Dance Festival og BIPOD International Dance Festival i Beirut i 2011.
- Statens Kunstråds Musikudvalg støtter projektet "48 hours in Damascus", hvor optagelser med Ummayad-koret fra Ummayad-moskeen i Damaskus mikses med location-atmosfære-optagelser fra Damaskus og afspilles ved en udendørs event i Danmark. Projektet afvikles i samarbejde med CKU og Institutet for Tværkulturelle og Regionale Studier på Københavns Universitet i forbindelse med fejringen af 250-året for Carsten Niebuhrs arabienrejse.
- Statens Kunstråds Internationale Billedkunstudvalg vil iværksætte besøgs- og researchprogrammer for kuratorer fra Mellemøsten og etablere et residency i Cairo i samarbejde med den lokale organisation Townhouse.

Der vil i Kulturpanelets regi blive nedsat en arbejdsgruppe med henblik på at få udarbejdet en samlet og mere detaljeret delstrategi for kulturudvekslingen med Mellemøsten.

Andre indsatsområder

Indsatsområde 5: Samarbejde om strategiske begivenheder

Ud over de tematiske og geografiske indsatsområder findes der en række kulturelle verdensbegivenheder med enten regional eller global gennemslagskraft, som ikke nødvendigvis relaterer sig direkte til handlingsplanens udvalgte indsatsområder, men er begivenheder af så væsentlig strategisk betydning for en eller flere af Kulturpanelets aktører, at aktørerne under alle omstændigheder vil være til stede og deltage i begivenhederne. Samtidig har disse begivenheder potentiale til at skabe synergi mellem forskellige kunstarter og erhvervsaktiviteter. Det drejer sig om tilbagevendende og etablerede aktiviteter som kunstbiennaler, messer, filmfestivaler og kongresser, som kan udnyttes strategisk af flere aktører, herunder aktører, der ikke som udgangspunkt vil have fokus på begivenhederne.

Derudover findes der en række bredere kulturelle og andre danske begivenheder og satsninger som f.eks. markeringer af berømte kunstnere, kulturpersonligheder eller temaer, Kongehusets besøg i udlandet samt erhvervsdelegationers besøg i tilknytning til erhvervsfremstød i udlandet, som også kan bruges strategisk af flere aktører.

Ud over at have potentiale til at skabe synergi mellem forskellige kunstarter og erhvervsaktiviteter udgør disse strategiske begivenheder i udlandet også potentielle muligheder for at inddrage Kulturpanelets tematiske indsatsområder.

Hvis disse begivenheders potentiale skal udnyttes strategisk, kræver det en forudgående koordinering mellem aktører, der allerede er til stede og involveret, og potentielle aktører.

Kulturpanelet vil derfor søge at fremme øget transparens og overblik i relation til de strategiske begivenheder og dansk deltagelse heri, med henblik på at sikre en væsentlig større koordinering og synergi mellem kunstarterne, udenrigspolitiske indsatser og relevante erhvervsaktiviteter. Der bør i den kommende periode sættes på at drage nytte af en mere massiv dansk tilstedeværelse i vigtige begivenheder rundt om i verden for at sikre en mere sammenhængende formidling af dansk kunst og kultur og profilering af Danmark.

Panelets medlemmer forpligter sig gennem løbende videndeling til at bidrage til overblikket, og medlemmerne vil hver især grundigt overveje, hvilke samarbejdspartnere der kan være relevante i forbindelse med en deltagelse i strategiske begivenheder.

Det Internationale Kulturpanel vil i perioden samarbejde om og have fokus på nye muligheder i forbindelse med bl.a. følgende begivenheder:

Fejringen af 250-året for Den Arabiske Rejse i 2011 til markering af Carsten Niebuhrs og en række andre europæiske videnskabsmænds epokegørende ekspedition. Udenrigsministeriet, Center for Kultur og Udvikling samt en række danske institutioner står for tilrettelæggelse og gennemførelse af begivenheden, som bl.a. indeholder etablering af en hjemmeside, landsdækkende events, vandreudstillinger og konferencer.

Designugen i Milano 2011 er en "state of the art"-udstilling for designere, kunsthåndværkere, producenter mv. Målgruppen er international presse, meningsdannere og beslutningstagere. Danish Crafts, Dansk Design Center og Udenrigsministeriet/Eksportrådet vil deltage i begivenheden, som bl.a. også peger frem mod Verdensudstillingen i 2015 i Milano.

Kongehusets besøg i henholdsvis Rusland og Australien i andet halvår af 2011, hvor der til begivenheden skal afprøves et nyt rammekoncept for, hvordan kultur og erhverv kan samarbejde internationalt med bæredygtighed, synlighed og netværk som bærende værdier. Konceptet er udviklet i et samarbejde mellem Dansk Industri, Landbrug og Fødevarer, Udenrigsministeriet/Eksportrådet og Kunststyrelsen.

Som en kulturel markering af *Danmarks EU-formandskab i 2012* gennemføres et samarbejdsprojekt i Kulturpanelets regi, der omfatter to indsatser om hhv. dansk film og "1001 Fortællinger – Europæiske Fortællinger." Filmprojektet har til formål at give publikum i alle EU-lande mulighed for at opleve dansk film, ligesom det er sigtet at lade unge danske filmskabere få mulighed for at mødes med og interagere med den nye generation af europæiske kolleger. Markeringen vil blive gennemført af Det Danske Filminstitut i samarbejde med de danske repræsentationer og Kulturinstituttets afdelinger i udlandet samt lokale institutioner som f.eks. cinemateker og festivaler. Projektet Europæiske Fortællinger vil bygge videre på Kulturarvsstyrelsens platform og oplevelses-website "1001 fortællinger om Danmark". Konkret vil det ske gennem fortællin-

ger, som synliggør, hvordan europæiske kunstnere, designere, arkitekter, arkæologer, historikere og forfattere har påvirket og har haft betydning for dansk kulturarv, og omvendt, hvordan danske kunstnere påvirker og har påvirket europæisk kultur gennem tiderne. Samarbejdsprojektet skal endvidere sikre koordineringen med andre kulturbegebenheder, der tager sigte på at markere Danmarks formandskab for EU.

Restaureringen af Formynderskabssalen – eller Finn Juhl-salen i FN-bygningen i New York. I forbindelse med restaureringen bringes rummet tilbage til den indretning, som Finn Juhl skabte oprindeligt. Desuden konkurrerer 5 unge danske designere om at designe stole og borde til salen, og begivenheden vil på den måde genfortælle den danske design- og arkitekturhistorie. Designkonkurrencen sker på initiativ fra Kunststyrelsen og restaureringen af Finn Juhl Salen finansieres af Udenrigsministeriet, Kulturministeriet og Realdania. Designkonkurrencen er udskrevet af Statens Kunstfonds Kunsthåndværk- og Designudvalg.

Metodiske overvejelser og prioriteringer

En række grundprincipper for tilrettelæggelse og gennemførelse af konkrete kulturudvekslingsprojekter er fælles for Det Internationale Kulturpanels parter. Det drejer sig om de såkaldte 9 *KIU-principper*, som et udvalg under Kunstrådet formulerede tilbage i 2004.

KIU-principperne fastlægger, at der til ethvert kulturudvekslingsprojekt bør være knyttet et hensyn om *kvalitet, interesse udefra, fokusering, gensidighed, netværksorganisering, fleksibilitet, enkelthed, markedsføring og opfølgning.*

Nogle principper vil være mere relevante end andre i forbindelse med en konkret kulturudvekslingsaktivitet, men principperne lægger op til, at man f.eks. sikrer, at der i modtagerlandet rent faktisk er interesse for et givent kulturudvekslingsprojekt, at kulturudvekslingen baserer sig på gensidig udveksling og ikke kun envejskommunikation, og at der også er fokus på, at et kulturudvekslingsprojekt giver mulighed for netværksopbygning og -videreudvikling. Det følger ligeledes af principperne, at man, når man tilrettelægger et kulturudvekslingsprojekt, også skal indtænke en markedsføring af projektet.

Principperne er løbende blevet opdateret og videreudbygget, men har fortsat bred gyldighed og kan derfor tjene som et fælles metodisk grundlag og afsæt for Det Internationale Kulturpanels kulturudvekslingsindsats.

Handlingsplanens geografiske og tematiske fokusering af kulturudvekslingsindsatsen for perioden ligger således i fin forlængelse af KIU-principperne, ligesom en fokusering gennem internationale mødesteder – f.eks. festivaler, messer mv. – er et konkret eksempel på en udmøntning af KIU-principperne.

I handlingsplansperioden har Det Internationale Kulturpanel valgt at sætte et fælles fokus på nogle specifikke metodiske tilgange til arbejdet med kulturudveksling. Det drejer sig om følgende:

- Fælles kommunikativ indsats
- Koproduktion og netværk

Fælles kommunikativ indsats

Set i lyset af en omverden i konstant forandring og med begrænsede ressourcer til rådighed kan der med fordel sættes fokus på nogle overordnede principper/pejlemærker for kommunikation af kulturudvekslingsaktiviteter.

Via den tværministerielle presseindsats har regeringen besluttet at styrke billedet af dansk kunst og kultur ved at etablere en fælles presseindsats generelt og særligt i de lande, som Det Internationale Kulturpanel prioriterer. Initiativet skal endvidere koordinere kultursektorens mange aktører i forhold til samarbejde om international kommunikation og presse samt facilitere og producere historier fra sektoren.

Det internationale Kulturpanel vil sikre, at der sker en koordination til det tværministerielle presseinitiativ i regi af Regeringens Handlingsplan for Offensiv Global Markedsføring af Danmark og mellem kultursektorens aktører ved bl.a. at forestå vidensopsamling og udarbejdelse af en værktøjskasse, som kan anvendes i forbindelse med international kommunikation og pressekontakt.

Koproduktion og netværk

Gensidighed og ligeværdighed er nogle af de bærende principper for kulturudvekslingen. I de senere år har mange aktører med stor succes arbejdet med også at indarbejde gensidigheden og ligeværdigheden i selve den kunstneriske produktion. Udstillinger, koncerter og teaterforestillinger produceres og gennemføres som fælles projekter eller værker med både danske og udenlandske kunstnere involveret. Denne måde at arbejde på adskiller sig fra den mere traditionelle reproduktion af værker, som oprindeligt er lavet til en dansk kontekst. Et godt eksempel på dette er et dansk-kinesisk musikprojekt, som fandt sted under EXPO 2010 i Shanghai, hvor kinesiske og danske musikere i bogstaveligste forstand spillede sammen ved en musikbegivenhed. Denne dansk-kinesiske koproduktion affødte en større interesse i den kinesiske presse, end der var blevet andre mere traditionelle danske musikprojekter til del under verdensudstillingen.

Et andet eksempel på fælles skaben er Center for Kultur og Udviklings nye koncept for *Images-festivalerne*, der lægger op til, at kunstnere fra Danmark og udviklingslande i fællesskab tilrettelægger udstillinger mv.

Koproduktion er et i stigende grad væsentligt indsatsområde for mange af Kulturpanelets aktører. For nogle kunst- og kulturområders vedkommende er koproduktion en na-

turlig og integreret del af det internationale kultursamarbejde, mens det for andre områder er nyt og spirende.

Koproduktion skal i denne sammenhæng forstås bredt, således at der ikke udelukkende er tale om den traditionelle forståelse af koproduktion som et operationelt, praktisk samarbejde om et produkt – f.eks. en film – men også som et gensidigt inspirerende samarbejde og dannelse af netværk.

Koproduktion er efterstræbelsesværdigt, fordi det er her, interaktionen finder sted, og fordi det er i den kulturelle gensidighed og dialog, at en anden slags produkter opstår og bidrager til udvikling og fornyelse af dansk (og international) kunst og kultur.

Det er også i forbindelse med koproduktion, at vi kan bidrage med det, som internationale samarbejdspartnere ser som vores særlige ”danske” måde at organisere os på – i flade strukturer, netværk og med inddragelse.

Konkret vil Det Internationale Kulturpanels parter generelt sikre fokus på koproduktion og netværksopbygning i de konkrete projekter, hvor dette giver mening. Kulturpanelet vil sikre vidensopsamling og videndeling om erfaringer med koproduktion og netværksopbygning.

Implementering af Handlingsplan 2011-2013

Det Internationale Kulturpanels strategiske handlingsplan for perioden 2011-2013 vil for så vidt angår de fælles aktiviteter i panelets regi blive implementeret primært gennem nedsættelse af arbejdsgrupper, der skal udvikle og komme med forslag til fælles initiativer og konkrete samarbejdsprojekter. Derudover forestår Kunststyrelsen en række af de koordinerende opgaver samt opgaver vedr. vidensopsamling og videndeling som en del af opgaven med at være operatør for Kulturpanelet. Hvor det er relevant, kan det også overvejes at udpege andre aktører til at agere tovholder på konkrete opgaver.

For så vidt angår aktørernes egne aktiviteter, vil handlingsplanen fungere som pejlemærke for aktørernes prioritering af de kommende indsatser og vil indgå i dialogen mellem de respektive ministerier og øvrige aktører om rammeaftaler og virksomhedsplaner.

Handlingsplanen udmøntes gennem konkrete aktivitetsorienterede 1-årige arbejdsprogrammer for henholdsvis 2011, 2012 og 2013.

I sidste halvår af 2012 gennemføres en intern evaluering af handlingsplanen med henblik på en vurdering af, hvordan det er gået med de enkelte indsatsområder i handlingsplanen, og en vurdering af Kulturpanelets funktion og af samarbejdet mellem aktørerne i øvrigt. Evalueringen gennemføres med henblik på evt. justeringer af form, indhold og proces i forhold til en kommende handlingsplanperiode 2014-2016.